

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-817

13.11.2023

Norsk Hussopp Forsikring

Bygning - innbo (kombinert)

Laftet bygning – unntak for råteskader på "annet utvendig treverk".

Sikrede meldte om råteskade utvendig på laftet bygning. Foretaket viste til unntaket for råteskade på annet utvendig treverk og avslo erstatningskravet. Sikrede anførte at det ikke var rimelig å la unntaket for råteskade på annet utvendig treverk få anvendelse på et laftet bygg og viste til at bygningen var fullverdiforsikret. Sikrede anførte videre at klimaendringer og deres påvirkning på byggematerialer og risiko for skade burde være en del av foretakets vurderinger, og derfor ikke kunne være et gyldig argument for å avise dekning av en skade som skyldes råtesopp. Nemnda kom til at råteskaden ikke var dekningsmessig.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for råteskader utvendig på laftet bygning.

Bygningen var på skadetidspunktet omfattet av en bygningsforsikring med følgende dekning for råteskader:

4 Forsikringen dekker

4.1 Nedbrytning forårsaket av råtesopper og skade forårsaket av skadedyr.

5 Forsikringen dekker ikke

5.1 Råteskade på dører, vinduer og lekter på yttervegg/tak og alt annet utvendig treverk.

I skademeldingen fra 12.5.23 beskrev sikrede skaden slik:

Type skade

☒ Råte/hussopp

☒ Aktivitet av insekter

Hvor har det oppstått skade?

Laftet tre (innervegg likt yttervegg)

Beskriv skaden

Laftet tre er befallt av sopp. Olje med soppforebyggende middel er jevnt brukt samt regelmessig vask. I tillegg har maur snikte seg inn. Her brukt det vanlig maurmiddel.

Foretaket bekreftet samme dag at det ville dekke bekjempelse av maur, men avslo dekning for råteskade. Avslaget ble begrunnet med at forsikringen ikke omfattet råteskade på utvendig treverk, jf. vilkårenes pkt. 5.1.

Sikrede klagde til foretaket samme dag og anførte at den aktuelle bygningen var inkludert i råtedekningen. Sikrede viste videre til at det ikke var tatt forbehold om at laftede bygg ikke var omfattet av avtalen.

Foretaket opprettholdt avslaget 22.5.23. Sikrede klagde samme dag og opprettholdt sitt standpunkt. Han føyer til anførselene:

Unike egenskaper ved laftet treverk: Laftede bygg har spesielle konstruksjonsmetoder og egenskaper som skiller dem fra vanlige trekonstruksjoner. Laftet treverk er ofte mer motstandsdyktig mot råteskader på

grunn av dets konstruksjon eller bruken av naturlige impregneringsmidler i treverket. Dette gjør at laftede bygg skiller seg fra andre former for utvendig treverk som kan være mer utsatt for råteskader.

Formålet med forsikringsavtalen: Forsikringsavtalen har som formål å beskytte bygninger mot skader. Laftede bygg utgjør en betydelig investering og verdifull eiendom. Ved å inkludere dekning for råteskader på laftede bygg, vil forsikringsavtalen bedre oppfylle formålet med å beskytte forsikringstakerens eiendom og sikre gjenoppbygging eller reparasjon ved eventuelle skader.

Jeg ber om at dere nøye revurderer avgjørelsen deres med disse argumentene i tankene. Det kan være hensiktsmessig å utføre en ny tolkning av forsikringsavtalen og vurdere om laftede bygg bør omfattes av dekningen for råteskader. Jeg ber også om at dere gir meg en begrunnet forklaring på hvorfor råteskader på laftet bygg ikke blir dekket i tråd med forsikringsavtalen.

Foretaket opprettholdt sitt standpunkt 1.6.23 og bemerket at unntaket for råde i yttervegger var absolutt, og ikke ga rom for tolkning:

En tømmervegg er ikke innekket med kledning/beskyttelse som de fleste yttervegger, dvs. den mangler klimaskjold og er således åpen for normal påkjenning fra "vær og vind". At en slik bygning/bygningsdel blir skadet over tid er ikke uventet, og faller således også utenfor dette forsikringsprinsippet. Det er heller ingen sammenheng mellom unntaket og den skadede bygningdelens funksjon og heller ikke noen forbehold/betingelser vedr. årsaker. Unntaket er altså absolutt.

Laftet tømmer har riktignok mange unike egenskaper. Når det gjelder flere fukttekniske forhold så er dette dessverre etter vårt syn til det negative. Både lafteknuter og langsgående tørkesprekker gir stor risiko for skader. Videre så er dagens klima, tømmerkvalitet og bygningenes geografiske plasseringer ikke slik de opprinnelig var. I dag er slike bygninger plassert over det ganske land, nettopp uavhengig av hensyn til bl.a. klima (vær og vind). Slike bygninger har dermed generelt ingen mindre risiko for skader, snarere tvert imot. Risiko og kostnad er derfor for stor til at dette er et aktuelt innhold i avtalen.

Saken ble klaget inn til Finansklagenemnda den 7.6.23.

Sikrede krever erstatning for råteskader på laftet bygg og anfører at den aktuelle bygningen er oppført som "fullverdig bygg" i forsikringsbeviset, og at det derfor ikke er rimelig å anta at laftede bygg omfattes av begrepet "utvendig treverk". Sikrede viser til at råteskaden er i en del av badstuen som er jevnlig i bruk og utsatt for fukt og varme – det er derfor nødvendig å sikre at materialene er beskyttet mot råteskade og må derfor dekkes av forsikringen.

Sikrede anfører videre at klimaendringer og deres påvirkning på byggematerialer og risiko for skade burde være en del av foretakets vurderinger og kan derfor ikke være et gyldig argument for å avvise dekning av en skade som skyldes råtesopp.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at råteskader på utvendig treverk, heriblant laftet tømmer ikke er omfattet av avtalen, jf. vilkårenes pkt. 5.1.

Sekretariatets vurdering:

Nemndas sekretariat avgjorde saken i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i Finansklagenemndas saksbehandlingsregler. Sikrede fikk ikke medhold:

Saken gjelder krav om erstatning for råteskader på laftet bygning.

Innledningsvis bemerker vi at begrepet "*fullverdi*" som du viser til, er en forsikringsform som innebærer at den aktuelle bygningen er dekket inntil gjenoppføringspris. Dette i motsetning til "*førsterisiko*" som kun dekker skader inntil angitt forsikringssum. Sist nevnte forsikringsform brukes oftest på bygninger som er i dårlig stand, og som det kanskje ikke er aktuelt å gjenoppføre slik de stod. Forsikringsformen har ikke nødvendigvis noe med hvilke typer skader foretaket har tatt på seg risikoen for.

Hvilken risiko foretaket har tatt på seg, vil i alle tilfelle følge av de til enhver tid gjeldende vilkår. Den aktuelle forsikringen dekker sopp- og råteskader, og vi lagt til grunn at du har hatt den aktuelle bygningen forsikret siden 10.10.2013. Foretaket har lagt til grunn vilkåret som gjaldt i 2022, og det synes ikke være innvendinger

til dette.

Forsikringen omfatter "[n]edbrytning forårsaket av råtesopper(...)", jf. pkt. 4.1, og det er gjort unntak for "[r]åteskade på dører, vinduer og leker på yttervegg/tak og alt annet utvendig treverk", jf. vilkårenes pkt. 5.1.

Det er ikke lagt fram skaderapport som dokumenterer hverken skade eller omfang, men det synes heller ikke omstridt at dette gjelder utvendige råteskader på en laftet tømmervegg som avbildet i skademeldingen. Dette legges derfor til grunn.

Du har anført at foretaket ikke kan gjøre unntak for skade på utvendig treverk gjeldende på et laftet bygg.

Til dette bemerker vi først at foretaket har anledning til å redusere risikoen, dette henger direkte sammen med premieberegningen. I dette tilfellet har foretaket ikke ønsket å ta risikoen for råteskader på utvendig treverk, -nettopp på grunn av en høyere risiko for skader på denne type bygg. Når dette er uttrykkelig unntatt i nær tilknytning til den aktuelle dekningen, er det heller ikke skapt forventning om at det skal være dekket. Tilsvarende har også nemnda uttrykt i FinKN 2019-103 og 2012-474.

Forsikringen unntar "[r]åteskade på dører, vinduer og leker på yttervegg/tak og alt annet utvendig treverk". Selv om det ikke er uttrykkelig beskrevet at unntaket vil komme til anvendelse på laftet bygg, har nemnda flere ganger konkludert med at utvendig råteskade i laftet bygg omfattes av tilsvarende unntak, se f.eks uttalelse i FinKN 2017-258:

Forsikringen unntar råteskade på "alt annet utvendig treverk". Ifølge taksten rammet skaden "bærende konstruksjoner", særlig i "lafteknuten mellom bunnsvill og vertikal hjørnestolpe". Nemnda forstår taksten slik at dette gjelder utvendig treverk. Det spiller i så fall ingen rolle om det dreier seg om bærende konstruksjoner. Unntaket gjelder alt "utvendig treverk", og det avgjørende blir da om skaden rammer den delen av treverket som står på utsiden av bygningskroppen, jf. for så vidt FinKN 2016-491.

Nemnda la også dette til grunn i avgjørelsen i FinKN 2016-491:

Forsikringen unntar skade på "annet treverk som helt eller delvis er utvendig eller utenfor byggeliv". Sikrede anfører at vilkårene ikke spesifikt unntar skader på yttervegger i laftede bygninger, og at en laftevegg ikke kan "sammenlignes med utvendig kledning da den både utgjør innvendig vegg, bærende konstruksjon og yttervegg." Vilårene sier at skader på "utvendig" treverk er unntatt også hvis det er "delvis utvendig". Det avgjørende er derfor om treverket ligger utenfor "byggeliv", ikke om den også utgjør innvendig vegg og/eller bærende konstruksjon. Sikrede har vist til FSN 3892, hvor nemnda kom til at skader på utvendig del av en bærebjelke i tre ikke kunne unntas på bakgrunn av et tilsvarende vilkår. Nemnda kan ikke se at en "bærebjelke" er det samme som en laftet vegg som fungerer delvis som yttervegg. Unntaket kommer derfor til anvendelse

Nemnda har også kommet til samme resultat i FinKN 2020-235 der det også hadde oppstått råteskader utvendig på laftet tømmervegg, og vilårene var de samme som i din sak. Dette innebærer at foretaket kan gjøre unntaket gjeldende, og slik saken er opplyst er det ikke grunnlag for erstatning.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Det er ikke lagt fram ny dokumentasjon av betydning for nemndas avgjørelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade på utvendig treverk.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).